

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๑๘
วันศุกร์ ที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๘
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

ในการประชุมวันนี้ ที่ประชุมได้พิจารณาหลักการที่สมควรบัญญัติไว้ในหมวด ๖ “แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ” ต่อจากการประชุมครั้งก่อน สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในเรื่องการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ เห็นควรกำหนดเป็นหลักการทั่วไปในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล

๒. แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในเรื่องการพึงจัดให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึงตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน เห็นว่าการจัดให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานได้เป็นแต่เพียงแนวนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน หากแต่เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องจัดทำ สมควรนำไปกำหนดไว้ในหมวดหน้าที่ของรัฐเพื่อเป็นหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้ประชาชนสามารถได้รับบริการจากรัฐได้อย่างทั่วถึง อย่งไรก็ดี สำหรับหลักการส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดให้มีสาธารณูปโภคและการจัดทำบริการสาธารณะตามความเหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการและลดภาระของภาครัฐ นั้น ในระยะเวลาที่ผ่านมาการกำหนดหลักการดังกล่าวไว้ส่งผลให้เข้าใจว่ารัฐจะต้องแปรรูปรัฐวิสาหกิจไปเป็นเอกชน ในขั้นนี้จึงเห็นควรให้รอการพิจารณาในประเด็นนี้ไว้ก่อน

๓. แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในเรื่องการพึงคุ้มครอง บำรุงรักษา บริหารจัดการ และจัดให้มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ และทรัพยากรของชาติอย่างอื่นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน และหลักการกระจายอำนาจ เห็นควรกำหนดหลักการที่กำหนดไว้ในเรื่องดังกล่าวไว้ในแนวนโยบายพื้นฐานเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารราชการแผ่นดินต่อไป

๔. แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในเรื่องการพึงจัดให้เกษตรกรและผู้ใช้แรงงานได้รับความปลอดภัยในการทำงาน และได้รับสวัสดิการและรายได้ที่เหมาะสมแก่การดำรงชีพ และพึงจัดให้มีหรือส่งเสริมการออมเพื่อการดำรงชีพเมื่อพ้นวัยทำงาน เห็นว่าหลักการดังกล่าวเป็นหลักการสำคัญเนื่องจากเกษตรกรและแรงงานเป็นพื้นฐานของสังคม จำเป็นที่จะต้องพิจารณากำหนดรายละเอียดให้ชัดเจนโดยอาจแยกเป็นบทบัญญัติเฉพาะสำหรับแรงงานและเกษตรกร นอกจากนี้ เห็นควรพิจารณาว่าควรขยายขอบเขตของนโยบายดังกล่าวให้ครอบคลุมถึงผู้ประกอบการอาชีพอื่นด้วย จึงเห็นควรให้รอการพิจารณาในขั้นนี้ไว้ก่อน

๕. แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในเรื่องการจัดระบบเศรษฐกิจให้ประชาชนมีโอกาสได้รับประโยชน์จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขจัดกาผูกขาดตัดตอนทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรม และพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประชาชนและประเทศ เห็นควรกำหนดเพิ่มเติมให้การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาตินั้น ประชาชนทุกภาคส่วนควรได้รับประโยชน์ด้วย พร้อมทั้งกำหนดเป็นแนวนโยบายให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม

๖. แผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในเรื่องการพึงส่งเสริมให้ผู้บริโภครวมกลุ่มกันเพื่อปกป้องสิทธิของตน เห็นว่า เพื่อให้การปกป้องสิทธิของผู้บริโภคเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับหลักสากลในการคุ้มครองผู้บริโภค (consumer) รัฐควรมีนโยบายที่จะส่งเสริมให้ผู้บริโภครวมกลุ่มเป็นเครือข่ายผู้บริโภคเพื่อทำหน้าที่คุ้มครองสิทธิ โดยรูปแบบการรวมกลุ่มนั้นไม่จำเป็นต้องจัดตั้งเป็นองค์กรคุ้มครองผู้บริโภคภายใต้กำกับของรัฐและใช้งบประมาณสนับสนุนงบประมาณภาครัฐตามแนวทางที่เคยกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เนื่องจากหากใช้แนวทางดังกล่าวอาจมีผลให้การคุ้มครองผู้บริโภคขาดประสิทธิภาพ

๗. สำหรับการจัดทำนโยบายสาธารณะที่กระทบต่อสถานะการเงินการคลังของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ เห็นควรวางหลักการกำหนดการจัดทำนโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบต่อประชาชนเป็นวงกว้างจะต้องมีการเปิดเผยข้อมูลและมีการประเมินอย่างละเอียดรอบคอบ โดยประชาชนต้องสามารถแสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของรัฐได้ โดยการจัดทำนโยบายสาธารณะนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ขั้นตอน คือ (๑) ขั้นตอนการพัฒนา นโยบาย (policy development) โดยพรรคการเมืองจะต้องมีการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะและให้ข้อมูลต่าง ๆ เช่น วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ เงินที่จะนำมาใช้ในการดำเนินการ การประเมินความคุ้มค่า ผลผลิต ผลลัพธ์ และการบริหารความเสี่ยงของนโยบายสาธารณะ (risk management) เป็นต้น และนำเสนอข้อมูลต่อประชาชนในช่วงเลือกตั้ง (๒) ขั้นตอนการดำเนินงาน (implementation) เมื่อได้รับเลือกเป็นรัฐบาล โดยต้องจัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของรัฐด้วยที่ต้องดำเนินโครงการตามที่ได้หาเสียงไว้กับประชาชนและเปิดเผยข้อมูลตลอดการดำเนินงาน และ (๓) ขั้นตอนการประเมินผลการดำเนินงาน (post-implementation review) ซึ่งจะเป็นขั้นตอนการประเมินหลังจากที่ได้ดำเนินโครงการแล้ว โดยควรกำหนดให้องค์กรตรวจสอบตามรัฐธรรมนูญเป็นผู้ประเมินและเผยแพร่ข้อมูล อย่างไรก็ตาม ในขั้นนี้เห็นควรให้รอการพิจารณาไว้ก่อน

นางสาวดวงจิตร์ ก่อเจริญวัฒน์

วิทยากรเชี่ยวชาญ

ผู้สรุปผลการประชุม

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง

เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

ผู้ตรวจทาน